

Z P R A V O D A J

*pro Bohdaneč a okolí - Třebětín, Vickovice, Bělou, Tasice, Kotoučov,
Novou Louku, Dvorecko, Prostřední Ves, Řeplice, Šlechtín, Dědice,
Michalovice, Hostkovice, Hlohov a další místa kolem nás...*

vydává – Bc. Anna Holubová

říjen-listopad 2024

podzimní

44. číslo

neprodejné

duchovní časopis Bohdanče a okolí

13. ročník

ČÁSLAV

– chrám sv. Petra a Pavla a evangelický chrám

Modlitba

*Pane, ať jsi stéblo trávy,
 nebo obyčejný list,
 prosím dej, ať aspoň trochu umím
 ve Tvých vzkazech číst.
 Prosím dej ať řeči stromu aspoň trochu rozumím,
 ať vědím, že se učím a že nic neumím.
 Dej, ať zlomím svoji pýchu, dej mi hledat pokoru,
 když se trápím zbytečnostmi, ať pohlédnu nahoru,
 ať mi stačí dohlédnout na obzor,
 který jsi mi dal, ať se smírím se vším,
 co jsi mi kdy vzal.
 A dej mi sílu snášet pokorně,
 co změnit nemám síl,
 odvalu, abych to nač stačím,
 na tomhle světě pozměnil.
 A taky prostý rozum,
 který vždycky správně rozezná,
 co se změnit nedá a co se změnit dá.*

Jan Skácel

Zamyšlení nad Božím slovem

Nikým neopovrhuj!

„Ve velké domácnosti nejsou jen zlaté a stříbrné nádoby, nýbrž i dřevěné a hliněné, jedny pro cenné věci, druhé na odpadky.“ 2. Timoteovi 2:20

Bůh využil havrana, ptáka považovaného v židovské kultuře za „nečistého“, aby během hladomoru nakrmil proroka Elijáše. Nehemjáš obnovil zdi Jeruzaléma z prostředků poskytnutých pohanským králem. O co jde? Neomezuj Boha. Někdy si Bůh použije člověka, kterému by ses normálně vyhnul, aby ti dal to, co potřebuješ. Tím, že jím opovrhneš, můžeš přijít o požehnání, které pro tebe Bůh zamýšlel. Dej pozor, aby sis takovým „přezíravým postojem“ nekoledoval o nepříjemnou lekci! Bůh většinou takovou lekci vede tak, že se stejně tomu člověku nemůžeš vyhnout. Proč? Chce, abys i v negativních situacích obstál a dozrál v člověka, kterého takové situace nezaskočí.

David vyvinul obdivuhodnou schopnost vycházet s lidmi, se kterými bylo jinak těžké vyjít. Jak by se ti zamlouvalo pracovat pod šéfem, který je posedlý zlým duchem? David takového šéfa měl v Saulovi. Zprvu to měl sice u krále dobré, ale poté, co zabil Goliáše, mu Saul dokonce usiloval o život. Přesto však David princip snažit se vycházet se všemi lidmi nezměnil. Zůstal v „domě Saulově“, neboť věděl, že toto místo pro něj určil sám Bůh. A nakonec díky této moudrosti skončil v „Saulově domě“ jako jeho majitel! Boží principy jsou nadčasové.

David nikomu z lidí nestránil. Tím ponechal na Bohu, aby sám posoudil, jak si koho ke svému dílu použije. David dobře chápal, že jsou dva druhy lidí – „jedni pro cenné věci, druhí na odpadky“ (viz 2. Timoteovi 2:20). Bůh si používá obou. Protože se David nad nikým nepovyšoval, nerozpakoval, ani nepohoršoval, poskytovalo to Bohu velkou příležitost oba druhy lidí použít.

Takže nikým neopovrhuj; člověka, se kterým máš dnes problém se potkat, může zítra Bůh použít, aby se ti stal pomocí a požehnáním.

Petr Kučera

Náš Zpravodaj...✉

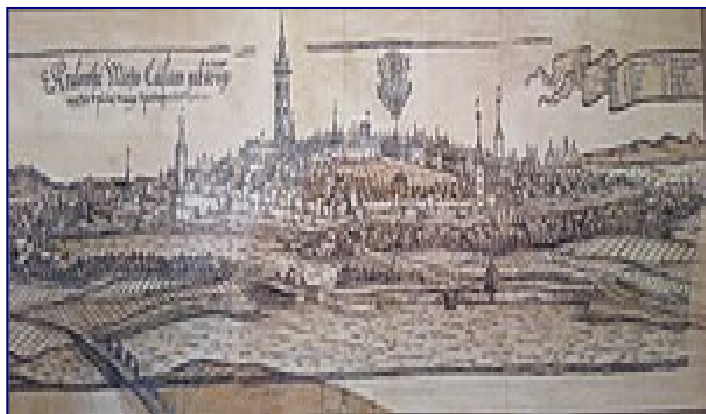
Milí čtenáři, po delší odmlce se můžete opět začíst do podzimního Zpravodaje. V tomto čísle jsme zavítali do nedaleké Čáslavi, jejíž bohatá historie a památky jsou spjaté i s letošním 600. výročím úmrtí slavného vojevůdce, Jana Žižky z Trocnova. Druhou část příspěvku o Čáslavi si budete moci přečíst v příštím, předvánočním čísle. Pan Vlček nám poslal článek, který vytiskli i časopise Trhového Štěpánova. Naleznete zde opět pokračování seriálu Náboženství pro dospělé a několik duchovních zamyšlení, informace ze schůze zastupitelstva, týkající se prodeje pozemků a nemovitostí bohdanečské farnosti a převedení kostela na Obec. Nakonec je překvapení v podobě zapomenutého, významného bohdanečského občana, Augustina Otakara Šnora.

Přejme vám příjemné čtení, které vás obohatí jak různými informacemi, tak i duchovně.

MINISERIÁL o kostelích, kaplích, kapličkách, křížkách a význačných místech v našem okolí:

Čáslav

V tomto díle budeme psát o krásném městě, Čáslavi, které leží asi 20 km od Bohdanče. Žije v něm kolem 11 tisíc obyvatel a protéká tudy říčka Brslenka, na horním toku nazývaná také Čáslavka.

Čáslav – město Žižkovo, má bohatou historii, památky a zajímavosti a tak si povídání o tomto nedalekém městě,

rozdělíme do dvou čísel Zpravodaje.

Prokazatelné osídlení plochy města se datuje od počátku neolitu. Bohaté archeologické nálezy dokládají, že se tady vystřídala řada pravěkých kultur. Slovanské osídlení se datuje od 9. století. Pravděpodobným centrem se stal Hrádek, který je v 10. století tradičně spojován se Slavníkovci. V 11. století se Hrádek stal přemyslovským správním hradištěm a centrem přemyslovské provincie.

První písemná zmínka o Čáslavi pochází z roku 1052. Královské město vzniklo okolo poloviny 13. století za vlády Přemysla Otakara II. při jedné z hlavních zemských stezek spojujících Čechy s Moravou. Dodnes je patrný gotický vnitřní půdorys, což dokazuje velké centrální náměstí, kterému dominuje radnice a pravoúhlá uliční síť. Město bylo po svém založení vybaveno základními právy, která z něho učinily samostatnou obec.

Historické jádro města je městskou památkovou zónou. Nejstarší dochovanou památkou je románský kostelík sv. Michala z roku 1130, který je dnes součástí chrámu sv. Petra a Pavla, stojí na Kostelním náměstí a v roce 1421 se zde konal Čáslavský, zemský sněm. Stavba raně gotického kostela byla zahájena na konci 13. století a byl do ní začleněn románský kostel sv. Michala z 11. století (dnešní sakristie). V jihozápadní části města stál minoritský klášter, zaniklý v husitských válkách. Dnes v těch místech stojí pseudorománský, evangelický chrám, jehož stavba začala 1864 a dokončena byla 1869, pro velkou evangelickou komunitu, jak v Čáslavi samotné, tak v širokém okolí. Městský areál byl vymezen hradbami, které jsou zachovány v jedné třetině jejich délky a patří k nejstarším u nás. Do města se vcházelo čtyřmi branami. Ojedinelou památkou čáslavského gotického opevnění je válcová tzv. Otakarova věž, která stávala při Brodské bráně.

Po vypuknutí husitského hnutí byla Čáslav na straně Zikmundově, avšak po jarní ofenzívě husitů v roce 1421 přešlo město na jejich stranu.

V červnu 1421 se sešel v děkanském chrámu sv. Petra a Pavla zemský sněm, který vstoupil do dějin jako čáslavský. Sněm ustavil dvacetičlennou zemskou vládu, do které byl zvolen i Jan Žižka.

Ostatky tohoto slavného husitského vojevůdce se našly v roce 1910 ve výklenku podvěžní mariánské kaple, jako tzv. Čáslavská kalva a jsou vystaveny v Městském úřadě v Čáslavi, v Žižkově síni. Na náměstí se nachází monumentální socha Jana Žižky od sochaře Josefa Václava Myslbeka, z roku 1881, na pomníku je vyobrazen Žižkův osobní znak. Sochu iniciovali Sokolové a na základě doporučení doktora Tyrše, byl doporučen sochař Myslbek.

V 15. a 16. století postihly ze značné části dřevěné město dva velké požáry. V roce 1452 vyhořela polovina města a v roce 1522 padlo ohni za oběť skoro celé město. Po tomto požáru však došlo opět ke kulturnímu i hospodářskému vzestupu a k rozvoji stavební činnosti, které přerušily až události třicetileté války.

V září 1618 se jižně od města odehrála tzv. bitva u Čáslavi, jedno z prvních bojových střetnutí po začátku stavovského povstání. Především dva švédské vpády v letech 1639 a 1643 způsobily, že se Čáslav stala nejen městem pustým, ale navíc do 18. století silně zadluženým.

Matouš Ulický (1580 – 1627)

Nakonec kapitoly o Čáslavi, bychom měli ještě zmínit památník Matoušovi Ulickému, který se nachází vedle Městské knihovny naproti kostelu sv. Petra a Pavla. Matouš Ulický byl český, kališnický kněz, který pocházel z Hané, vystudoval teologii a v době stavovského povstání, roku 1619, odešel do Čáslavi, kde se stal nejprve pomocným duchovním a poté děkanem v kostele sv. Petra a Pavla. V Čáslavi se také oženil.

Vlivem špatné situace po porážce povstání a po Bílé hoře, byl nucen, pro svoji víru, opustit zemi a odejít do nábožensky svobodnějších zemí. Špatná hospodářská situace a kruté zacházení Habsburků s poddanými, způsobily vypuknutí selských nepokojů na Chrudimsku a Čáslavsku.

Roku 1627 vydal Habsburk, Ferdinand II. Obnovené zřízení zemské, které nepovolovalo protestantské vyznání na území Habsburků, tolerovalo pouze katolické, což zhoršilo vztahy mezi katolíky a protestanty. Matouš Ulický se v té době vrátil potají do Čech, postavil se jako duchovní do čela ozbrojených sedláků, spolu se šlechticem Adamem Hodějovským

Pomník Matouši Ulickému v Čáslavi

z Hodějova. Počet sedláků narostl až na několik tisíc a táhli na Prahu.

Avšak odtamtud bylo vypravěno vojsko, které sedláky porazilo. Matouš Ulický se ukrýval v Krchlebech, byl zatčen a dopraven do Čáslavi, kde byl mučen a později popraven.

V roce 1922, byla Matouši Ulickému, na místě poprav, Na Stínadlech, ohalena pamětní deska a před kostelem sv. Petra a Pavla, byl Ulickému, u příležitosti 500. výročí poprav, okolo roku 1925, vztyčen kamenný památník v podobě sloupu se symbolem kalicha, pamětní deskou Bohumíra Kozáka a trnovou, mučednickou, korunou.

Roku 1833 věnoval Ulickému jednu ze svých balad Adolf Heyduka, v básnickém cyklu Za volnost a víru. Roku 1886 zmínil jeho postavu také Jaroslav Vrchlický. Jako Matyáš Ulický je zobrazen také v románu Temno Aloise Jiráka, vydaného roku 1915, který popisuje pobělohorské období a násilnou rekatolizaci.

Pokračování o zajímavostech a historii Čáslavi, naleznete v dalším čísle. ☺

JAN ŽIŽKA Z TROCNOVA A KALICHA

Krátké zamyšlení nad 600 lety od úmrtí 11. 10. 1424

Jan Žižka od Mikoláše Alše

Jan Žižka se stal jako mnoho dalších osobností do jisté míry rozporuplnou historickou postavou. Na jedné straně byl vnímán jako Boží rytíř, katolickou stranou byl prezentován jako kacír a vnímám jako ztělesnění pekelných sil. V tomto měsíci si připomínáme 600 let od jeho úmrtí. Historik František Palacký ho obdivoval pro jeho válečnickou činnost, ale odmítal jeho válečné

zločiny, jichž se dopustil. Jiný významný historik Václav Vladivoj Tomek si ho cenil jako vlastence. Na jedné straně potíral Žižka katolické duchovenstvo, na druhé straně bránil české země před cizáky, snažil se zavést v Českém království pevný řád a obnovit královskou moc. Nedostatek písemných pramenů rozděluje historiky tak, že někteří se přiklánějí k Palackému a jiní k Tomkovi. Současný historik profesor Petr Čornej píše o Žižkovi toto:

„V Žižkovi ztrácela husitská revoluce vynikajícího vojevůdce a vnitřně čestného člověka, jehož zajištění pro Čtyři artikuly pražské a vítězství božího zákona bylo natolik upřímné a důsledné, že vlastně vylučovalo kompromis.“

I když byl Jan Žižka skvělým a uznávaným velitelem, jehož věhlas přerostl v legendu, jako politik budil často rozpaky i na husitské straně. Bez jeho postoje by však revoluce zdaleka nedosáhla svých úspěchů.“

Čtyři artikuly pražské obsahovaly tyto požadavky husitů: Přijímání podobojí způsobou (chléb a kalich), Svobodné hlásání slova Božího, Zákaz světského panování kněží, Potírání smrtelných hříchů.

Položme si otázku, proč se máme zabývat Janem Žižkou? Jeho osobnost je spojena s husitským hnutím, které vzniklo ze snah Mistra Jana Husa, který usiloval o obnovu církve. (Knihy: O církvi, O šesti bludech, Knížky o svatokupectví, Proti bule papežské). Vliv jeho učení měl dopad i na Trhový Štěpánov. Arcibiskup Konrád z Vechty se přiklonil k husitství a s ním i obyvatelstvo Štěpánova. Traduje se, že Hus kázal na nedaleké Kladrubské Huře. Odtud pochází název Kostelík! V té době působili po téměř 200 let husitští kněží. Zachovala se jen dvě jména, a to Jiřík Elensis a Mentirin. Další jména chybí, zda záměrně či nikoli, nelze zjistit. Až v roce 1664 je uveden katolický kněz Václav Jan Šlechta. Je zřejmé, že rekatolizace nabrala po roce 1624 sílu a v roce 1651 vznikl soupis poddaných podle víry. V něm jsou uvedena jména nekatolíků, kteří žili na Štěpánovsku. Před Bílou Horou byl podíl nekatolických občanů až 70%. Postupně byly odstraňovány zmínky na dobu husitskou.

Památka na Husovo působení na Kostelíku byla nahrazena poutním místem na Hrádku.

Husitství a době temna se věnuje ve svých povídkách významný občan Trhového Štěpánova, Karel Kolman. Povídka „Krvavou stopou“ se odehrává v době husitské. Je v ní zdůrazněn příklad předků, kteří musejí již i se zbraní v ruce bojovat s nepřáteli reformace. Účinně je představeno příkladné vlastenectví, mravní zaujetí a odhodlání bránit poznanou pravdu.

Období temna je zachyceno v jeho povídkách „Vichřice hněvu“, „Mladí exulanti“ a zejména „Mučednice“, která se stala jednou z nejznámějších vůbec.

O době Jana Husa a Jana Žižky obšírně psal Alois Jirásek v knihách Mezi proudy a Proti všem. Ohlas na dobu husitskou najdeme v těchto hudebních dílech: Bedřich Smetana v symfonických básních Tábor a Blaník, Antonín Dvořák v Husitské předehře nebo Josef Suk v symfonické básni Praga.

Husitství zanechalo v obyvatelích Českého království hlubší stopu, než si myslíme a připouštíme. Stále v nás rezonuje především snaha o obnovu církve, o spravedlivé uspořádání věcí veřejných. Na koncili v Kostnici nebylo uspokojivě vyřešeno trojpapežství ani ochota vyslechnout názory Mistra Jana Husa. Hus se opíral o Bibli, zatímco představitelé církve autoritu Bible zpochybňovali. Hus byl nakonec odsouzen jako kacíř a vydán světské moci k upálení. Proti Čechům

Socha Jana Žižky od J. V. Myslbeka na náměstí

se postavila nejen tehdejší církev, ale byla proti nim vyslána křížová výprava, kterou Jan Žižka rozprášil. Pro pravdu obsaženou v Bibli nasazovali Čechové i Moravané své životy. Jistě, ne všechno bylo v Žižkových taženích správné. Bývá to tak, že ideály jsou jedna stránka mince a jejich prosazování opačná stránka.

V současnosti se některé základní skutečnosti týkající se českých dějin zpochybňují. Doba temna prý neexistovala, vychvaluje se doba baroka, obdivuje se rod Habsburků. Historické skutečnosti jsou však nezpochybnitelné.

300 let od Bílé Hory až po obnovení české státnosti v roce 1918 poznamenalo mentalitu českého národa více, než si připouštíme. Jsme nedůvěřiví, podezřívaví, opatrní.

Jen pro připomínku vyjímáme několik instrukcí dané krajským hejtmanům v červenci roku 1624:

- Kdokoli odpírají býti stejného náboženství s císařskou Výsostí, těm všem buď zakázán veškerý obchod i všechna řemesla.
- Kdokoli v domě svém dovolí tajné kázání, křest nebo oddavky, ať zaplatí sto tolarů, anebo nebude-li moci, ať trpí vězení šesti měsíců. Kdo však bude přistižen, že ve svém domě přechovává kazatele, ať ztratí statky i hrdlo.
- Bude-li kdo v době mše přistižen v krčmě, ať zaplatí deset zlatých, krčmář sám dvojnásobnou pokutu.
- Kdokoli by si tropil posměch z katolického kněze a jeho kázání, slov a posunků a tím způsobem z katolické bohoslužby, ať je vypovězen, statky pak jeho zkonfiskovány.
- Mládež po všech městech, městečkách a vsích buď sepsána. Kdož mají syny na školách nekatolických, ať je z nich vezmou do Všech svatých, pod pokutou každý bohatší padesáti zlatých, chudší dvaceti pěti.
- Žádný z mladíků, ať jsou děti rodičů, nebo sirotci, ať není připuštěn k žádným vědám a řemeslům, jestliže by se důkladně nenaučil katolickému náboženství.
- Jestliže by kdo něco neslušného mluvil nebo zpíval o Bohu, o Bohorodičce panně, o svatých, o církevních obřadech, rovněž o slavném domě rakouském, ten ať beze vší milosti ztratí hrdlo.

Závěr byl: A tím se vyhoví pevné vůli Jeho Císařské milosti (*Ferdinand II. Štýrský*), pána všech nás nejmilostivějšího atd. Karel kníže z Lichtenštejna (1569-1627)

O knížeti Lichtenštejnovi napsal Josef Pekař toto hodnocení: „*Soudím, že ve vyložených zlořádech a lépe řečeno zločinech, tkví vina největší. I zde vinu dnes všestranně postihnouti a zejména trestati nelze. Ale i tu lze ukázati na osobu, která úřadem svým především nese (ovšem vedle císaře i rádců jeho) vinu hlavní – je to mimořádný královský místodržící v Čechách kníže Karel z Lichtenštejna. Byl v podvodech těchto přímo zúčastněn a částečně se jimi obohatil – takže v dlouholetých trapných procesech za krále Leopolda I. (1640-1705) musil syn jeho značný díl podvodně získané kořisti státu nahraditi.*“

Každá historická doba i každá historická osoba vyvolává v lidech protichůdné reakce. Nic na světě není jen černobílé. Stává se to i v dnešní nejisté době. Přemýšlejme o všech kladech i záporech, které slýcháváme a nenechávejme se strhnout neověřenými tvrzeními. Boj o pravdu neskončil, ale pokračuje.

Jaromír Vlček, Vlašim - Autor byl 20 let štěpánovským kronikářem a 17 let odpovědným redaktorem Zpravodaje Štěpánovska. Je čestným občanem města Trhový Štěpánov.

Prameny:

- Duchem i mečem – Čtení o slávě, velikosti a utrpení našeho lidu, vydalo nakladatelství Naše vojsko, Praha, 1958, strana 559 a 580
- Další údaje i příslušná literatura k Janu Husovi, husitství, Janu Žižkovi a zmíněných tématech lze najít na WIKIPEDII
- Pekař Josef: Omyly a nebezpečí pozemkové reformy

Část lebky Jana Žižky vystavená na Městském úřadě v Čáslavi

Rod Bohdanečských z Hodkova

se stal známým ve 14. a 15. století a mnozí členové zasahovali do veřejných událostí. Milota a Vavřinec z Bohdanče se stali ctiteli Mistra Jana Husa, stejně tak jako obyvatelé vesnic a celého kraje, protože je zasáhly Husovy reformy. Po upálení Mistra Jana Husa, se sblížili jak šlechta, tak poddaní a bratři Milota a Vavřinec z Bohdanče byli mezi prvními z české šlechty, kdo podepsali Stížný list a protest české šlechty, roku 1415, Kostnickému koncilu, proti upálení Mistra Jana Husa.

V kostele v Bohdanči se podávalo podobojí. Když vypuklo husitské povstání, řádili kutnohorští, němečtí křižáci v celém okolí katolické, Kutné Hory a mnohý, z bohdanečských osadníků skončil život v hlubokých, kutnohorských dolech, kde jejich kosti žalovaly po celá staletí, na surovost kutnohorských Němců.

7. června 1421, se sešel v Čáslavi zemský sněm, kterého se zúčastnil i Milota Bohdanečský, jako rozhodný stoupenec Žižkův. Milota Bohdanečský se synem Benedou, také stál věrně po boku Jiříka z Poděbrad a pomáhal mu dobýt Prahu. Kostel v zde byl protestantský až do rekatolizace. zdroj: *Historie Bohdanečska, 1992.*

Bohoslužby v Bohdanči a okolí:

vzhledem k tomu, že v Bohdanči bývají, v poslední době, bohoslužby nepravidelně, občasně, zajedte si, když tu nic není, například do nedalekých, funkčních farností, např. Ledče n/S., do Zruče n/S, Čáslavi, kde tamní duchovní slouží pravidelně o nedělích a svátcích i čtyři mše za den, na různých místech, ve svých farnostech. Nebo si pusťte TV Noe, radio Proglas. Na youtube jsou také přenosy slavnostních bohoslužeb, s hudbou, zpěvem. Bez Boha, zejména v této době, nelze zůstat. 😊

R.D. Martin Sklenář

o autorovi náboženství pro dospělé:

P. R. D. Martin Sklenář, se narodil v roce 1983, jako sedmé, předposlední dítě ve věřící rodině. Od dětství se podílel, především jako ministrant, na farním životě u kostela sv. Ludmily v Praze, na Vinohradech. Studoval šestileté Všeobecné gymnázium v Praze - Čakovicích, které v roce 2003 úspěšně zakončil maturitní zkouškou. Během školních let navštěvoval výběrový dětský pěvecký sbor Rolnička.

Po střední škole nastoupil na rok do Teologického konviktu v Olomouci. Poté byl šest let v semináři a při tom studoval tři roky teologii na KTF UK v Praze a tři roky na Lateránské univerzitě v Římě. Vysokoškolské studium zakončil v červnu roku 2010. Od 1. července 2010 byl ustanoven jako samostatný pastorační asistent ve farnosti Kolín. Jáhenské svěcení přijal v pražské katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha 11. září 2010 z rukou otce biskupa Karla Herbsta. Od té doby byl ustanoven ve farnosti Kolín jako jáhen. Kněžské svěcení přijal 25. června 2011 v pražské katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha z rukou otce kardinála Dominika Duky a od 1. července 2011 byl ustanoven jako farní vikář ve farnosti Vlašim a jako administrátor excurrento ve farnosti Veliš. Od 1. července 2013 byl ustanoven jako farní vikář ve farnosti Kolín, v současnosti působí v Českém Brodě.

NÁBOŽENSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ PRO DOSPĚLÉ

Tématem jsou Dějiny spásy. Cílem těchto hodin je podat ucelený pohled na křesťanský život. Jednotlivá témata tedy nebudou probírána do hloubky (to může být cílem příštích let), ale budou jen „nastřelena“, představena v kontextu křesťanského života, v kontextu dějin spásy.

Každá hodina je zakončena seznamem otázek a odpovědí, které mají sloužit k snadnějšímu učení a zapamatování si, základních vědomostí. Ke studiu je vhodné použít Bibli. Náboženství pro dospělé připravil R.D. Martin Sklenář, s jehož souhlasem ho zveřejňujeme.

23. hodina – Desatero

Pokud jsme v minulé hodině mluvili o hříchu a o svátosti smíření, je dobré se zamyslet také nad Desaterem. Desaterem se budeme zabývat následující tři hodiny. Tuto hodinu si řekneme o Desateru něco obecně, v následujících dvou hodinách se budeme věnovat jednotlivým přikázáním.

Přirozený zákon

V právním pohledu můžeme rozlišit dva základní zákony – přirozený a pozitivní. Pozitivní zákon je zákon, který je přijatý nějakou pozemskou autoritou. Jeho cílem je uspořádání různých situací pro možnost soužití více osob na nějakém území. Přirozený zákon je zákon, který je platný nezávisle na vůli zákonodárce a plynou buďto z přirozenosti člověka a společnosti, z rozumu nebo z ustanovení božské autority.

Za nejlepší přirozený zákon můžeme považovat Desatero. Jednotlivá přikázání Desatera nejsou ustanovení, která upravují různé situace pro možnost soužití více osob na nějakém území, ale jsou to přikázání, která jsou platná nezávisle na tom, jaký postoj k nim člověk zaujímá. Právo na život, na vlastnění majetku... jsou nezadatelnými právy každého člověka neohledně na to, jak se k tomu vyjadřuje nějaká pozemská autorita.

Protože Desatero je určité vyjádření přirozeného zákona, jednotlivá jeho přikázání nejsou závazná pouze pro křesťany, ale pro každého člověka.

Církví bývá častokrát vytýkáno, že mluví do věcí, do kterých jim „nic není“. Ať jsou to otázky potratů, eutanázie, otázky vztahů, pohlavního života, homosexuality... Lidé se domnívají, že církev v těchto otázkách prosazuje své zájmy, že se jedná jen o nějaký církevní „pozitivní“ zákon, tedy normu upravující život v církvi. Církev ale v těchto otázkách zastává přirozený zákon. Říká tedy, že toto nejsou otázky, ve kterých si můžeme říci, co budeme dělat, ve kterých si nemůžeme demokraticky odsouhlasit, co je „pravda“, co je „přirozené“, ale že jsou to věci přirozeného práva, přirozeně platné. Církev neprosazuje svůj pohled na věc, ale upozorňuje na přirozený zákon. Zastávat tyto hodnoty tedy neznamená zastávat křesťanské hodnoty, ale hodnoty přirozeného zákona¹.

Pokud se člověk rozhoduje nedodržovat Desatero, co jiného dělá, než že jedná podobně jako první člověk v rajske zahradě? I zde člověk vyjadřuje, že považuje Boha za někoho zlého, za určitého uzurpátora jeho štěstí, který ho nesmyslně omezuje. Člověk, který nerespektuje přirozený zákon, se staví do pozice toho, kdo se považuje za boha, kdo říká, že on sám (a je jedno zda se jedná o jednotlivce, či demokratickou společnost) bude rozhodovat o tom, co je dobré a co zlé.

Kontext předání Desatera - vysvobození

Pro správné pochopení desatera je nesmírně důležitý kontext jeho předání.

Jeho kontext nám vyjadřuje první věta 20. kapitoly knihy Exodus. Text Desatera začíná větou: „Já jsem Hospodin tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví“. Tato věta má Izraeli připomenout, v jaké souvislosti mu je Desatero předáno. Desatero je dáno svobodnému národu, který Bůh vyvedl z domu otroctví. Bůh nedává člověku Desatero proto, aby ho znesvobodnil, ale naopak proto, aby vyjádřil, jakým způsobem žije svobodný člověk.

To ostatně vyjadřuje i druh věty, který je v jednotlivých přikázáních užit. My máme v sobě nějak zafixováno, že Desatero je psáno rozkazovacím způsobem. Rozkazovací způsob pátého přikázání by zněl: „nezabij“. Ve větě: „nezabiješ“ se však jedná o oznamovací způsob. Stejně tak i u většiny ostatních přikázání. Tato skutečnost

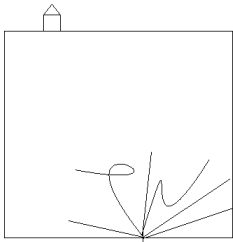
¹ Přirozený zákon je zachovávat jeden den v týdnu klid – proto církev prosazuje tuto hodnotu. Církevní „pozitivní“ zákon je, že v neděli se musí jít do kostela. Tuto hodnotu ale církev plošně neprosazuje. Jinými slovy, každý člověk má povinnost svítit sváteční den (přirozený zákon), ale jen křesťané mají povinnost slavit v neděli mši svatou (církevně „pozitivní“ zákon). Církev tedy neprosazuje ve společnosti své hodnoty, ale hodnoty přirozeného práva!!! Proto by mělo být povinností každého člověka (a snad ještě více křesťana) tyto hodnoty ve společnosti prosazovat a chránit.

koresponduje s předchozím odstavcem. Bůh nepřikazuje člověku, jak má jednat, ale po tom, co žil v otroctví, mu oznamuje, jakým způsobem žije svobodný člověk. Tak například páté přikázání Desatera bychom mohli parafrázovat tímto způsobem: „Když jsi byl v otroctví, musels zabíjet, abys přežil. Teď jsi však svobodný a jako svobodný už nezabiješ“.

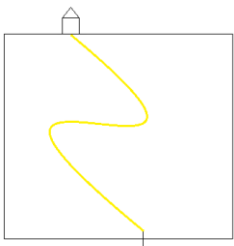
Kontext předání Desatera – směřování k Zaslíbené zemi

Bůh nevysvobodil Izraelity proto, aby žili na poušti, ale proto, aby směřovali a došli do Zaslíbené země. Desatero je Izraeli dáno i v tomto kontextu – jako pomoc v putování k dosažení Zaslíbené země. Izrael bude putovat do Zaslíbené země 40 let. 40 dní po vyjití z Egypta dostává Desatero. Dostává ho tedy hned na začátku svého putování.

Abychom význam tohoto kontextu lépe pochopili, použijme příklad o chaloupce, do které se chceme dostat. Představme si situaci, že nás 100 stojí na hranici lesa o rozměru 100 x 100 km. Někde v lese, či na okraji lesa stojí chaloupka. Někdo řekne, že se za pět hodin všichni sejdem v oné chaloupce. Pravděpodobnost toho, že se tak stane, je velmi malá. Každý z nás se vydá jinou cestou a do chaloupky nikdo nedorazí (a pokud někdo, tak náhodně – to ale pro tento příklad není důležité).

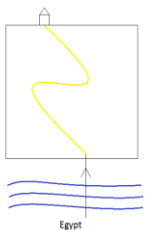

Pokud nastane stejná situace, jen s tím rozdílem, že nám bude řečeno, že pokud půjdeme po žluté značce, že tam v klidu dojdeme, pak je velmi pravděpodobné, že se tam všichni setkáme. Všichni půjdeme po žluté, klikaté značce. Nikdo z nás se nebude domnívat, že ho žlutá značka znesvobodňuje. Sice nevidím většinu lesa, ale o to mi přeci teď nejde. Mně jde o to, abych se dostal do chaloupky. Žlutá, klikatá značka mi tedy pomáhá dorazit do mého cíle.

Skupinou lidí je Izrael, chaloupkou je Zaslíbená země a žlutou, klikatou značkou je Desatero. Izrael tedy dostává Desatero proto, aby bezpečně došel k Zaslíbené zemi.

Ve zkušenosti Izraele je to všechno ještě umocněno. Zde platí tento obrázek:

Izrael se nacházel v Egyptském otroctví, kde byl odsouzen k smrti (hubení všech narozených chlapečků)². Bůh ho vysvobozuje z tohoto otroctví a prostřednictvím vod Rudého moře ho přivádí na poušť. Zde mu hned na začátku cesty dává Desatero, jehož zachování mu má pomoci dosáhnout Zaslíbené země. Na poušti se navíc Bůh o svůj lid stará (mana, křepelky, voda...). Během cesty je lid také napaden hady (srov. 7. hodina). Kdo navíc k Zaslíbené zemi nesměruje, či do ní odmítá vstoupit, ten umírá na poušti, na tomto nehostinném místě.

Stejně paradigma platí i u nás křesťanů. I my se rodíme v otroctví hříchu, odsouzeni k věčné smrti. I my jsme prostřednictvím vody křtu vysvobozeni z tohoto otroctví a stáváme se svobodnými. Jsme přivedeni na poušť, na které se o nás Bůh stará (svátosti – eucharistie = pokrm na cestu; svátost smíření = lék proti hadímu uštknutí...). Zároveň nám Bůh říká, jakým způsobem máme žít (Desatero, či trojí úřad Krista, k jehož uskutečňování jsme pozváni ze křtu), vyznačuje nám cestu, jak bezpečně dorazit do Zaslíbené země, totiž do nebeského království. Ten, kdo odmítá po této cestě jít a vstoupit do Zaslíbené země (je tam příliš „velký Bůh“, který ohrožuje naše štěstí – parafráze toho, čeho se obávají Židé), ten se rozhoduje živořit na poušti a na této poušti najít smrt.

Svoboda

Člověk dostal od Boha svobodu. V našem příkladu vidíme, že svoboda nespočívá v tom, že si mohu dělat, co chci, ale že si volím prostředky k dosažení svého cíle³.

Zde se tedy ukazuje důležitost toho mít správný cíl. Tak například rodina je velmi vznešený cíl. Ale není dostatečně velký. Protože se mohu dostat do situací, kdy se pro dosažení tohoto cíle budu protivit přirozenému zákonu a svému nejhlubšímu štěstí. Tím nejvznešenějším cílem pro nás křesťany je nebeské království, totiž život věčný.

Je dobré ještě konstatovat, že jen hlupák, který by chtěl dojít do chaloupky, by nešel po žluté značce. A žlutou značku by rovněž nepovažoval za něco, co ho znesvobodňuje. Stejně tak Desatero není něčím, co člověka znesvobodňuje, co ho omezuje v jeho životě, ale je jistou cestou k našemu cíli. My ale bohužel častokrát jednáme tak nepochopitelně, že se rozhodujeme žlutou značku opustit a vydat se trochu více „do lesa“. A to je vlastně hřích. Protože řecké slovo „hamartia“ (hřích), znamená „minout cíl“.

Text Desatera

Ve SZ můžeme nalézt dvě místa, kde je nám předkládán text Desatera. Prvním místem je již zmíněná kniha Exodus, 20. kapitola. Desatero je ještě jednou s malinkými odchylkami opakováno v knize Deuteronomium, 5. kapitole.

² Všimněme si, že nejen že nejsou naplňována zaslíbení daná Abrahámovi (země a potomstvo), ale že je to právě naopak (otroctví a smrt potomstva).

³ Lupič, který stojí před bankou, kterou jde vykrást, si také neříká, že ji jde vykrást proto, že si může dělat, co chce, ale protože volí prostředky k dosažení svého cíle – v tomto případě „být bohatý“.

Text Desatera je pochopitelně velmi důležité znát nazpaměť. V křesťanské tradici se neučíme nazpaměť přikázání tak, jak jsou nám zaznamenána v knihách SZ, ale učíme se text, jak ho upravil sv. Augustin.

1. **V jednoho Boha věřiti budeš**
2. **Nevezmeš jména Božího nadarmo**
3. **Pomni, abys den sváteční světil**
4. **Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi**
5. **Nezabiješ**
6. **Nesesmilníš**
7. **Nepokradeš**
8. **Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému**
9. **Nepožádáš manželku bližního svého**
10. **Ani nepožádáš statku jeho**

Pokud bychom si srovnali Augustinovu verzi se starozákonní tradicí, viděli bychom tam, že Augustin spojuje 1. a 2. přikázání do jednoho (Nebudeš mít jiného Boha mimo mne, resp. nezobrazíš si Boha zpodobněním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí...) a zároveň rozděljuje 10. přikázání na dvě.

Nabízené otázky k snadnějšímu studiu

1. Co je to přirozený zákon?
2. Co je to pozitivní zákon?
3. Proč církve mluví do některých otázek (předmanželská čistota, homosexualita)?
4. Pro koho je závazný přirozený zákon?
5. Pro koho je závazný pozitivní zákon?
6. Pro koho je závazné Desatero?
7. Komu Bůh dává Desatero?
8. Po kolika dnech putování pouští dává Bůh Izraeli Desatero?
9. Jak začíná text Desatera (přibližně)?
10. Proč je úvod Desatera důležitý?
11. Co nám vyjevuje Ex 20,1?
12. V jakém vztahu je Desatero ke svobodě člověka?
13. Jsou jednotlivá přikázání Desatera rozkazem nebo oznámením?
14. Jakým způsobem má Desatero pomoci Izraelskému národu?
15. Jakým způsobem pomáhá Desatero křesťanovi?
16. Promluvte o Desateru v kontextu celého křesťanského života.
17. Kde přesně najdeme text Desatera?
18. Vyjmenujte jednotlivá přikázání Desatera!!!

Pan František Urbánek – dlouholetý varhaník v Ledči nad Sázavou

Pan František Urbánek se narodil v zemědělské rodině Josefa a Růženy Urbánkových 2. 11. 1936 v Miletíně u Želiva. Po maturitě na gymnáziu v Humpolci nejprve vypomáhal doma s hospodářstvím. Následovala vojenská služba, v jejímž průběhu jejich hospodářství muselo být kolektivizováno do JZD, kam po vojně nastoupil jezdit s koňmi, záhy na pozici pokladníka.

Při zaměstnání vystudoval ještě dvouletou mistrovskou školu v Nasavrkách, obor včelař. Jeho láska ke včelám ho provázela celým životem, včelařil do poslední sezóny.

Ještě větší láskou mu byla hudba. Pod vedením pátera Ťoukálka se ve 12 letech začal učit hrát na varhany v kostele ve Lhoticích.

Po získání základních hudebních zkušeností se jeho působení rozšířilo, hrál i ve Vojslavicích a Zahrádce, kam chodíval z Miletína pěšky. Až po seznámení s Růženkou Horajsovou z Kozlova zamířil také do ledečského kostela na mši svatou. Mše svatá byla tichá, bez doprovodu varhan, protože tou dobou farnost Ledec varhaníka neměla. Usedl za královský nástroj ledečských varhan a přijal tento nabízený „záskok“, který přešel ve věrnou a oddanou službu trvající 55 let. Doprovázel nedělní ranní i večerní mše, významné svátky i v pracovní dny, mnohé svatby i pohřby, někdy i bez ohledu na svůj zdravotní stav. Největší radost mu dělalo, když celý kostel zpíval z plných plic, a on mohl o to více použít i hlasité rejstříky varhan.

Měl na paměti, že kdo zpívá, dvakrát se modlí. Zpívejte a já vám všem za to děkuji, že jsem vás mohl při zpěvu doprovázet k oslavě Boží.

Významným rokem jeho života byl rok 1960, kdy si se svou milou Růženkou udělili svátost manželství v kostele Narození Panny Marie v Želivě. Každoročně si tento den připomínali účastí na poutní mši svaté. Jejich manželství bylo požehnáno narozením šesti dětí: 28.2.22

v roce 1962 syn Petr, v roce 1963 syn František

v roce 1964 syn Miloslav, v roce 1969 syn Josef

v roce 1973 dcera Jana, v roce 1982 dcera Marie

Všichni mu chceme poděkovat za jeho lásku, neúnavnou práci, zodpovědnost, vytrvalost, obětavost a pílí snad včelí, sebezápor a odříkání, abychom neznali hlad, nouzi a mohli vystudovat. Zůstáváme s tebou v modlitbách a prosíme, přimlouvej se také ty za nás.

Děkujeme, rodina Urbánková.

Pan Urbánek několikrát zastupoval i v bohdanečském kostele a celé varhany – nádherně rozehrával, byl to vždy zážitek. Děkujeme mu za to i my, z Bohdanče.

Zemřel 28. února 2022. A teď již hraje tam nad námi, v nebeském orchestru. ☺

1. ŘÍJEN - DEN SENIORŮ ❤️

Syn vezme svou starší maminku do restaurace, aby si pochutnala na výborné večeři. Jeho matka je poměrně stará, a proto trochu slabá. Při večeři mamince spadne trochu jídla na košili a kalhoty. Ostatní hosté na ženu znechuceně zírají, ale její syn zůstává klidný. Po jídle syn, který se za celou věc stále nestydí, jde s matkou na záchod. Tam jí stírá zbytky jídla z vrásčité tváře, snaží se smýt skvrny z oblečení a láskyplně jí češe šedé vlasy. Když ti dva odejdou z koupelny, celá restaurace je plná ticha. Nikdo nechápe. Syn ještě platí

účet a chce odejít, ale z řad hostů vstává starší pán a ptá se ho: "Nemyslíš, že jsi tu něco nechal?" Syn řekl: "Ne, nic jsem tu nenechal."

Ale ano, řekl stařec. Zanechal si tady, lekci pro každého syna a naději pro každou matku! V restauraci je teď takové ticho, že slyšíš i svůj dech.

Jednou z největších poct je starat se o ty, kteří se o nás kdysi starali. S veškerým časem, úsilím a penězi, které nám rodiče po celý život věnovali, si oni i všichni starší lidé zaslouží tu největší úctu ❤️. *(zdroj, převzato z internetu)*

▣ Nabízené odpovědi k snadnějšímu studiu

1. Zákon, který je trvale a pro všechny platný.
2. Zákon přijatý pozemskou autoritou. Jeho cílem je uspořádání různých situací pro možnost soužití více osob na nějakém území.
3. Protože to jsou otázky přirozeného zákona (nikoli otázky lidské, které si rozhoduje lidská společnost).
4. Pro všechny lidi.
5. Pro ty lidi, kteří jsou podřízeni dané pozemské autoritě.
6. Pro každého člověka (tedy ne jen pro křesťany).
7. Izraelskému národu, který byl chvíli před tím vyveden z Egypta.
8. Po čtyřiceti dnech.
9. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.
10. Protože nám vyjevuje kontext, ve kterém bylo Izraelskému národu dáno.
11. Že Bůh dává Desatero Izraeli, jako svobodnému národu.
12. Desatero člověka nezotročuje, ale vyjevuje mu, jakým způsobem žije a jedná svobodný člověk.
13. Oznamování, jak může člověk jako svobodný jednat.
14. Je to „vyznačení cesty“, jak má žít, aby mohl vstoupit do Zaslíbené země.
15. Pomáhá mu na cestě do nebe (vyznačuje mu cestu).
16. Viz text na papíru.
17. Exodus 20 a Deuteronomium 5.
18. Viz text na papíru.

Augustin Otakar Šnor – významná osobnost Bohdanče

O tomto rodákovi jsem se více dozvěděla někdy v polovině října letošního roku, na našem hřbitově. Zaujal mě postarší pán, který si fotil náhrobek dole u zdi, směrem k Bohdanči, tedy náhrobek, je vlastně již několik let spadlý a převrácený směrem ke hřbitovní zdi.

Zvědavost mi nedala, zašla jsem se podívat blíž. Vedle stojící paní se usmívala a pán se otočil, oslovil mě jménem a já poznala pana učitele a ředitele, Františka Smítku, ze Zruče nad Sázavou.

Na úvod mi řekl, že si myslel, že tu na hřbitově nikdo nebude a že si nafotí náhrobek a nikdo nebude vědět, kdo umístil na podstavec ke hrobce text na bílém podkladě o významném bohdanečském rodákovi své doby, Augustinu Otokaru Šnorovi. Pokračoval ve vyprávění, tato výjimečná postava se zapsala do historie nejen Bohdanče, ale i celého okolí, velmi výrazně.

Když pak řídící Augustin Otakar Šnor zemřel, vdova neměla dostatek financí na to, aby mohla nechat udělat takovýto, na tehdejší dobu, velký a honosný hrob. Proto se na pořízení náhrobku, jako vděk za jeho činnost pro obec a okolí, podílela obec Bohdaneč a také Hasičská župa z Ledče nad Sázavou, jejíž byl Augustin Otakar Šnor, členem.

Před lety, když žil pan František Zadražil, rovněž bohdanečský rodák, který konec života trávil v rodném domku pod kostelem, mi řekl, že několikrát oslovil a žádal vedení obce Bohdaneč, aby dala do pořádku pomníky významných občanů obce a také Augustina Otokara Šnora, ale doposud k tomu nedošlo.

Pamatuji si, že pomník byl docela vysoký a honosný, hrobka je přikryta velkými panely a v rozích, kolem hrobky byly čtyři asi jeden metr vysoké sloupky, na kterých byly upevněny obrovské řetězy. Žel, i řetězy zmizely, nebo je někdo odnesl a sloupky, jsou poničené.

Protože se o něm velmi málo ví a ani v různých publikacích o Bohdanči o něm není zmínka, přikládám, jak fotky hrobky, tak přepis textu, který připravil a sepsal pan učitel a ředitel Smítka. Na své náklady pak nechal vyrobit a připevnit na přední a boční část na podstavec dvě desky s textem, protože jinak to nešlo upevnit.

Věřím, že se Obecnímu úřadu Bohdaneč podaří dát náhrobek Augustina Otokara Šnora do pořádku, postaví ho, tam kde stál, upraví desky, které hrobku zakrývají a obnoví i okolí hrobu, tak, jak bývalo (pan učitel a ředitel Smítka mi řekl, že fotky má, protože se o Bohdaneč dlouhodobě zajímá).

Obec by mohla stejně tak upravit a opravit i jiné staré

náhrobky, jak významných rodáků, tak náhrobky, pomníky, nebo křížky staré, historicky zajímavé a cenné.

Na jedné schůzi zastupitelstva jsem loni navrhla, aby staré náhrobky byly opraveny. Pokud už nikomu nepatří a jsou historicky zajímavé, mohly by se postavit a vystavit, například kolem hřbitovní zdi, směrem k Prostřední Vsi, kde je pro ně prostor. Je škoda, aby byly vyhozeny, nebo skončily někde v základech staveb. I taková místa, jako hřbitovy, mají svoji historii. Původní hřbitov se kdysi rozkládal, stejně jako v jiných místech, kolem bohdanečského kostela. Tento hřbitov byl později, z důvodu malého prostoru, nahrazen novým hřbitovem, za vsí, kde je dodnes.

Velké poděkování patří panu učiteli a řediteli Františku Smítkovi, za to, že zviditelnil pro další generace výjimečnou a velkou osobnost, jakým Augustin Otakara Šnor byl a který by nám mohl dnes být vzorem.

Panu učiteli a řediteli Smítkovi jsem také řekla, že o jeho skutku, daru a zveřejnění velké, bohdanečské osobnosti, Augustinu Otakaru Šnorovi, napíšu článek a rozhodně si to nenechám pro sebe, protože je třeba, aby se o takovýchto činech, zejména v dnešní době, vědělo.

Věříme také, že se Obec Bohdaneč, která má místní hřbitov na starosti, bude moci postarat i o tento historický náhrobek.

A pokud zajdete ke hrobu řídícího Augustina Otakara Šnora, nestoupejte si raději na panely nad hrobkou, protože mohutné řetězy, které byly zavěšeny na sloupech a bránily stoupnutí na panely, již zmizely. Přesto ale z boku, naleznete text, který je dobře čitelný, lze ho ofotit a pokud se tam nedostanete, tak pod tímto článkem je celý, přepsaný text. *A.H.*

Zastavení u hrobu mimořádné místní společnosti

Zde odpočívá Augustin Otakar Šnor

V letech 1891 – 1912 řídící učitel obecné školy v Bohdanči, rodák z Heřmanova Městce, na tehdejší dobu mimořádně vzdělaný, moderně smýšlející pedagog. Hned po svém příchodu do Bohdanče, napřel všechny síly k péči o školu a školní mládež. Na rozdíl od svých předchůdců se mu podařilo svým vlivem prosadit větší přestavbu školy a její rozšíření na trojtřídní. Z jeho popudu a osobní zásluhou jeho manželky Jany, zde bylo od roku 1905, zavedeno vyvažování polévek pro přespolní žáky místní školy. Byl významným místním kulturním činitelem. Regenschori místního chrámu

Zvěstování Panně Marii, vynikající klavírista a sbormistr, vedl bohdanečské děti i občanskou veřejnost lásce k hudbě světské i duchovní. Žáci spolu s jeho učitelskými kolegy, pod jeho vedením, prováděli krásné a náročné sborové skladby, s doprovodem, jím ustaveného a řízeného orchestru. Jako brilantní klavírista, často veřejně vystupoval s houslistou, místním, lesním adjunktem, Kneipem.

V roce 1908 při příležitosti výročí šedesátiletého panování císaře Františka Josefa I., uspořádal spolu s páterem Josefem Bartoněm, velkolepou, takzvanou, Stromkovou slavnost.

Kromě vysázení mnoha lip a ořechů na vybraných místech v Bohdanči, proběhl pestrý kulturní program, zde do té doby nevídaný. V průběhu jeho školní služby, se mu dostalo dvojího, pochvalného uznání od buskupské konzistoře v Hradci Králové.

Byl též velmi aktivním činitelem hasičského hnutí a stals e starostou c. k. Okresní hasičské župy ledečské. Dne 17. července 1910 uspořádal v Bohdanči hasičský župní sjezd. Při té příležitosti, se kromě ukázek hasičského umění té doby a znamenitého hudebního vystoupení, konala v místní škole výstava učebných pomůcek.

Účastníci slavnosti sami učitelé z širokého okolí, hlavně však sám řídící učitel Šnor, který ve svém školním působení prosazoval především zásadu názornosti.

Za jeho bohatou činnost veřejnou a školní, se mu však po jedenadvacetiletém působení v Bohdanči, od místních obecních činitelů nedostalo žádného formálního uznání a vděku. V roce 1911 těžce onemocněl a nemohl už vykonávat činnost, která byla cele náplní jeho života. Až teprve v únoru 1912, mu místní představitelé, k úmrtnímu lůžku přinesli jmenování prvním, čestným občanem obce Bohdaneč a uznání hasičské župy ledečské.

Zemřel v Bohdanči 23. února 1912.

Byl současně kolegou a vzorem pro Jaroslava Kopečka, který se stal jeho následovníkem a stejně obětavým pokračovatelem v jeho odkazu, v celé první polovině dvacátého století.

V době, kdy zde byl pochován, patřil tento hrob (zřízený bohdanečskou obcí, společně s ledečskou hasičskou župou, jako jejich satisfakcí zesnulému), k nejhonosnějším, na tomto hřbitově.

Jaká síla a kdy, v průběhu uplynulého století svrhla náhrobek z podstavce a učinila osobu zde pochovanou, pro generace mladé a mladší, zcela anonymní, se dnes už neví.

Určitě by se však v dnešní době mohla najít síla opačná, která by ho zpoza hrobu navrátila zpět na původní místo. Člověk, zde pochovaný, by si to jistě zasloužil. Stalo by se tak ku cti obce i místního hasičského sboru, jejichž faktickým dědictvím, tento zanedbaný hrob, jest a také k probuzení povědomí bohdanečských občanů.

❖ **Schůze zastupitelstva o farnosti, kostele, faře a prodeji:** ❖

Koncem roku 2023 bylo jedním z témat schůze zastupitelstva v Bohdanči, také situace v místním kostele a farnosti. Přišel i současný duchovní správce excurrento ze Zbraslavi, D. Vrchovský, přítomno bylo ještě asi sedm lidí, kteří navštěvují kostely v Bohdanči, Červených Janovicích a Zbraslavicích. V diskuzi kromě jiného zaznělo,

že kostel připadl pod Obec Bohdaneč, jako věčné břemeno, při odprodeji fary, zahrady a dalších majetků bohdanečské farnosti. Dokládají to kupní a darovací smlouvy z roku 2021, které podepsali jak duchovní D. Vrchovský, tak biskup královéhradecký Jan Vokál a starosta obce Bohdaneč M. Dlouhý. Tyto smlouvy nejsou tajné, naopak obecní smlouvy bývají zveřejněny v registru smluv, obě strany, jak Obec Bohdaneč, tak církve – Farnost Bohdaneč, jsou veřejnými institucemi, stejně tak, jako jejich zástupci – jsou veřejně činnými osobami. Ve smlouvách je napsáno, že kostel patří Obci Bohdaneč, která za něj nese odpovědnost. Součástí asi pěti smluv, je také fotodokumentace věcí uvnitř kostela.

V souvislosti s tím, je kostel a vybavení v něm – obecní, tedy občanů, kteří mají právo vědět, co se s ním děje a jak se nakládá jak s kostelem, tak s věcmi uvnitř, například s betlémem atd. Kostel nepatří jednotlivým zastupitelům, ani starostovi, nepatří už ani duchovnímu ani církvi. Podle smluv, si duchovní pronajímá kostel na bohoslužby. Ve smlouvách není ani uvedeno konkrétní jméno duchovního, který si může kostel pronajmout. V kostele je třeba se chovat dle charakteru objektu budovy – tedy je stále duchovní budovou. Na schůzi zaznělo, že kostel je nejen kulturní, historickou památkou, chráněnou státem, ale také duchovním stánkem a podle toho by se k němu a v něm měly například různé akce pořádat.

Bohdanečský kostel byl velmi dobře vybaven, jak svícny, vzácnými, vyšívanými rouchy, tak obrazy, soškami, vyřezávanými lavicemi, židlemi, křesly, sedes. Na některé koberce si farníci ještě nedávno vybrali sami peníze. Hlavně ale v kostele visí překrásné, křišťálové lustry, které byly vyrobeny v nedaleké tasické sklárně koncem 19. století. V kostele se nachází také Boží hrob, kazatelna, křtitelnice, varhany a dřevěný, deskový betlém, který si pamatuje mnoho generací.

Tento betlém je velmi vzácný a každý kdo s ním v minulosti pracoval, se k němu vždy choval šetrně tak, aby ho mohla zdědit další generace. Celý deskový betlém byl složen dole na faře, v nejsušší místnosti do dvou dřevěných beden, na víku je napsáno Bohdaneč B – 1 a Bohdaneč B – 2. Drobné kusy, jako figurky, zvířátka, palmy, anděl, byly vždy, každý kus zvlášť zabalen, do papíru, aby se neodřely a jinak neponičily, vše bylo opatrně uloženo do dvou dřevěných beden. Malovaná deska – Sláva na výsostech Bohu, podlaha, jeskyňka a staré osvětlení betléma, byly uloženy vždy hned vedle. Každý, kdo se o kostel staral, Bartákoví, rodina Uttendorfských, pak kostelník Josef Holub a Anna Holubová, vždy dodržovali ukládání a balení jednotlivých kusů a velmi opatrně a šetrně s nimi zacházeli, aby nedošlo například k ulomení třmenu, nebo chocholu u koníka, píšťal nebo holí u pastýřů, odření figurek a zvířátek atd.

Paní Milichovská na schůzi upozornila, že poté, co skončil kostelník Josef Holub a Anna Holubová, se s betlémem nezachází dobře, protože figurky nejsou probalené papírem, byly pohozené v bednách jedna na druhé a drobné kousky byly poškozené a ulámané. Na vnitřní straně víka, byl sepsaný počet kusů betléma a fotka, toto se ztratilo.

Betlém je cenný nejen historicky, kulturně, ale rovněž má velkou hodnotu pro toto místo, mnoho generací našich předků s ním prožívaly Vánoce a obdivovaly ho.

Celý byl vždy vystaven a umístěn vpravo, na oltáři u sv. Václava, kde jsou k tomu úchyty. Bohdanečský betlém do našeho kostela o Vánocích, patří celý, obsahuje celkem 43 kusů (malovaná deska Sláva na výsostech Bohu, zelená podlaha, jeskyňka, anděl, kometa, 4 palmy, figurky postaviček, zvířátka – ovečky. Každý je očíslován a každý kus je nafocen). Loni a předloni, po volbách do zastupitelstva, jej znovu aranžovala Anna Holubová, která oslovila pana Sechovce, přišel i s malým Štěpánkem a pana Cihláře, kteří betlém upevnili nahoře a pomohli vynosit dřevěné bedny s figurkami – dodatečně jim za to velký dík. Figurky pak, po skončení Vánoc byly znovu probaleny papírem a vše uloženo, tak jako dříve. Je dobře, že se k instalování dostala zase mladší generace, která má upřímný zájem o toto místo i o historickou cennost, zděděnou po našich předcích. Betlém dotváří vždy kulisu a kouzlo vánoční atmosféry v našem kostele. Je vidět na mnoha fotkách, například z koncertů, mší atd. Mnoho jiných míst nám může něco podobného závidět.

Na schůzi pak také zaznělo, že začátek bohoslužeb už se nebude měnit z osmých hodin ráno na půl desátou, kdysi se to změnilo kvůli ukrajinským běžencům, kteří byli ve Zbraslavicích ubytováni, aby mohli případně, chodit do kostela. Uprchlíci tam již nejsou, ale k navrácení začátku mše v Bohdanči nedošlo. Duchovní řekl, že ubývá lidí, protože vymírají. Ale vymírají i v jiných farnostech, zde ale odešlo i mnoho mladých rodin s dětmi. Nevyhovovalo jim brzké ranní vstávání, ale nejen to. Nyní se angažují v jiných farnostech, kde jsou spokojenější. Lidé také neví, kdy tu má být kostel. Ne každý má internet a u kostela není pravidelně na vývěsce informace na papíře, jako za předchozích duchovních, kteří to zajišťovali buď sami, nebo rozpis dával do vývěsky kostelník, pan Holub. Do kostela v Bohdanči dříve chodívalo 30 – 40 lidí každou neděli, o svátcích i 80 – 100 lidí, kostel býval plný. Procentuelně sem chodilo více lidí, než ve městech.

Na schůzi zazněly i takové komentáře, které neodpovídaly úrovni diskuze veřejné schůze zastupitelstva, kde může každý bez obav vyjádřit svůj názor, připomínku, doporučení, nebo otázku, bez toho, aby ho někdo urážel, okřikoval, nebo napadal, zesměšňoval. Veřejná schůze je pro každého a zejména pro místní občany.

Žel i v kostele byly několikrát slyšet nepěkné komentáře směrem k lidem, kteří se o něj dlouhodobě starali, starají, nebo kteří se angažují ve veřejném životě, nebo uspěli v loňských, řádných volbách. Duchovní, stejně jako jiné veřejné osoby, si osobně mohou myslet, co chtějí, ale jako veřejné činné osoby, by měli zůstat nestranní. I proto se kostel vylidňuje.

Lidé na schůzi se dověděli, že kostel již nepatří farnosti a církvi, ale vlastníkem je Obec Bohdaneč, stejně tak, fara, zahrada a další parcely, vše je obsaženo v asi pěti kupních a darovacích smlouvách z 20. 9. 2021. Ze schůze je pořízena nahrávka. A.H.

**„Boj se Hospodina celá země, všichni obyvatelé světa žijte v Jeho bázni!
Záměry národů Hospodin maří, lidem úmysly hatí.**

**Záměry Hospodinovy platí věčně, úmysly jeho srdce po všechna pokolení.
Blaze národu, jemuž je Hospodin Bohem, lidu, jež si zvolil za dědictví“**

Bible žalm 33

Kostel, klíče a hodiny

Letos se v zářijovém zápise ze zastupitelstva objevila zpráva, že někdo úmyslně poškodil věžní hodiny. Bylo to překvapivé, protože hodiny byly nedávno instalované a zastupitelstvo upřednostnilo pořízení nových hodin, které byly dražší, než varianta opravy původního, hodinového stroje.

Po nějaké době jsem byla pozvána na Policii ČR do Zbraslavic, jako další svědek, po panu Veletovi a duchovním D. Vrchovském. Klíče od kostela jsem měla - po úmrtí otce, který dělal více jak 20 let kostelníka a zároveň natahoval starý, hodinový stroj, (Po smrti otce jsme se doma dohodli, že budeme v natahování hodin pokračovat a nabídli jsme tuto službu Obci, protože nikoho neměli. Hodiny se musely natahovat každých 24 hodin).

Pod schody na věž jsem si rovněž odkládala hnojivo pro růže v parku kolem kostela, abych ho nemusela stále přenášet z domova. Když se mi, před asi deseti lety podařilo sehnat darem více jak 300 kusů růží do parku kolem kostela, který je bývalým hřbitovem, podmínka od dárců, ze známé růžové školky byla, že se o ně musíme starat, což od té doby činím.

Na policii jsem tedy sdělila vše, co jsem věděla a také, jak jsme se o kostel několik let starali – otec, jako kostelník, já s úklidem, květinovou výzdobou, akcemi atd. V kostele bylo kdysi instalováno bezpečnostní zařízení a kódoval se ještě za faráře Pavlase a Tomšíčka, dodržovali to všichni, kdo měli klíče – farář, kostelník, varhaník.

Dřevěná ohrádka ve věži, k hodinám a ke zvonu se nezamykala, prostor byl volně přístupný vždy, když byly mše, pohřby a jiné akce.

Krátce po nástupu duchovního D. Vrchovského, jsem jím byla vyzvána k odevzdání klíčů od kostela, s tím, že si nepřeje, abych nadále vykonávala práci pro kostel a Farnost. (táta v té době již ležel). Zůstal mi tedy klíč od věže, abych mohla natahovat původní, hodinový stroj.

Pan Veleta se obrátil na dva zastupitele paní Hudecovou a Ing. Prchala s tím, že nemá přístup k varhanům, nemůže hrát a dotazoval se, jak se to bude řešit. Reakce přišla pouze od Ing. Prchala, že je to po dohodě s policií.

Pan Veleta i já jsme, nezávisle na sobě, po pár týdnech kontaktovali Policii ČR ve Zbraslavicích, abychom zjistili, jak se případ s hodinami řeší, co se vlastně stalo a k jakým závěrům se dospělo. Na policii nám sdělili toto:

„Starosta M. Dlouhý nahlásil „úmyslné poškození kostelních hodin“, policie to vyšetřovala jako přestupek. Ale přestupek byl odložen, protože nebylo zjištěno úmyslné poškození určitou osobou. Ani já, ani pan Veleta nejsme vedeni jako podezřelí. Nic se nezjistilo, a proto se přestupek odložil. Obec tam neměla ani kamery, ani zajištění - uzamčení zámkem, aby se k hodinám nikdo nedostal, když je kostel otevřen například během pohřbu, bohoslužby atd. Klíče, které má Obec, visí na Obecním úřadě mezi ostatními klíči a klíče od kostela mělo pět lidí.

Na policii také řekli, že jakmile případ odložili, starosta o tom byl písemně policií informován – případ je odložen, nic se nezjistilo.

V dalším zápise zastupitelstva by tedy mělo být uvedeno a zapsáno, že se nic nevyřešilo, nezjistilo, vše se odložilo a nikdo není podezřelý. Měly by se zveřejnit závěry Policie ČR, kdo tam vypovídal, aby se předešlo spekulacím a případným dohadům, kdo mohl hodiny poškodit.

Otec, já a mnohdy i další členové naší rodiny, když bylo třeba, dále Ing. Veleta, jsme se o kostel a Farnost starali poctivě a nezištně, několik desítek let. Vše tu dobře fungovalo, bohdanečská farnost byla živá a neaktivnější ze všech čtyř farností (Bohdaneč, Pertoltice, Červené Janovice, Zbraslavice). Všechny svátky a neděle byly obsazeny rodinami, které si nechávaly sloužit mše. Do kostela chodívalo každou neděli kolem 40 lidí, o svátcích chodívalo 80 až 100 lidí, i ze širokého okolí, kostel byl úplně plný.

Chtěla bych uvést, že jsme, každý z nás, šli tuto službu dělat, zejména pro slavnostní bohoslužbu a nedělali rozdíly v tom, kdo má právě zapsanou intenci a má mši. Nikdy jsme nedali nikomu den předem klíče a neřekli, tady máte klíče, uklidte si, vyzdobte si, odemkněte, rozsviňte, připravte, zahrajte a pak zase uklidte, zhasněte a zamkněte a vraťte nám klíče. Ta služba šla všem rodinám i jednotlivcům stejně.

Ono je hrozně jednoduché, něco rozbořit a myslet si, že udělám revoluci, ale je třeba se ptát, kdo nahradí tu a tu činnost, toho, kterého člověka, který vše zajišťoval tak, aby lidé, když přijdou v neděli, nebo o svátcích, si jen sedli a užívali a slavili mši. Prostě přišli do kostela a vše bylo hotovo. V zimě ještě navíc, kamna zapnutá den předem, aby se nahřála a ještě vymetený sníh, aby nebyla klouzačka ❄️ 😊 ❄️.

Obec, poté, co došlo k poškození hodin, vyměnila klíče do věže a pan Veleta, který chodíval hrát a odemykal tam, najednou neměl přístup a spolu s ním se na svá místa nahoru, nemohli dostat ani ostatní farníci.

Rozumím, že pro vlastníka kostela, Obec Bohdaneč je to určité řešení. Na Obecním úřadě musí, i jako nepraktikující, přece vědět, že se během bohoslužby hraje a zpívá a to jaksi nelze bez varhan. Pokud tam vyměnili klíče, bylo by na místě kontaktovat ty, kteří klíče měli a oznámit jim to předem, minimálně proto, že tam asi mohou mít své osobní věci – jakože je tam pan Veleta u varhan má. A já rovněž – jednu zahradní židli pod schodištěm, kterou jsem používala na to, abych na ni stoupla a mohla zalévat květiny ve výšce u pomníku padlým 😊.

Duchovní D. Vrchovský, na konci bohoslužby, na dotaz pana Velety a pana Rokose, jak to bude s hraním po výměně klíčů, řekl, že je mu to jedno a ať si dojde pro klíče na Obecní úřad. Nikdo jiný se k tomu v kostele neozval. V kostele se teď nehraje a ani nezpívá. Správná a slavnostní bohoslužba má být s hudbou a zpěvem.

Poznámky některých našich farníků, jak se hraje jinde a jak je to krásné, mi přijdou, přinejmenším komické. Vždyť to samé bývalo tady. Každému by mělo záležet na tom, jaká bude bohoslužba a pokud se zde někdo snažil něco dělat, v tomto případě hrát, tak by se měli všichni přičinit, aby dostal klíče a mohl hrát znovu. Nebo budou hrát za něj? Umí to? Zkuste se to naučit – hrát každou rukou něco jiného, mačkat každou nohou jiný pedál, sledovat noty a k tomu zpívat 😊. Ale někteří, některé, stejně nezpívali, ikdyž se hrálo. Podivná situace dále pokračuje. Doufejme, že se to brzy změní.

Tak nakonec alespoň biblické - kdo zpívá – dvakrát se modlí. A.H.

Krátce....

☞ další číslo **Zpravodaje** vyjde před Vánocemi, náklady na výtisk jednoho čísla činí, asi 30 korun a jeho znění bude rovněž k nahlédnutí, případně ke stažení, na webových stránkách, časopis lze zasílat emailem, pokud si nahlásíte email

☞ články, náměty, připomínky, v jakékoli podobě jsou vítány.

SVÁTKY POUTĚ A POSVÍCENÍ 2024

Datum	Liturgická oslava
Ř í j e n	
13.10.	Posvícení v Prostřední Vsi
18.10.	Svátek svatého Lukáše – apoštola a evangelisty
20.10.	Havelské posvícení v Bohdanči a v Bělé (sv. Havel 16.10.)
27.10.	Posvícení v Řeplicích
28.10.	Svátek svatých Šimona Judy – apoštolů
L i s t o p a d	
3.11.	Svátek všech svatých, Posvícení ve Šlechtíně
3.11.	2.11. Památka Všech věrných zemřelých
10.11.	Posvícení v Kotoučově a Třebětíně
17.11.	Martinské posvícení v Tasicích (11.11. svátek sv. Martina)
24. 11.	Slavnost Ježíše Krista Krále – <i>konec církevního roku</i>
30.11.	Svátek svatého Ondřeje - apoštola
P r o s i n e c	
1.12.	1. neděle adventní – <i>začátek církevního roku</i>
8.12.	2. adventní neděle, svátek svatého Mikuláše (6.12.)
15.12.	3. adventní neděle
22.12.	4. adventní neděle
24.12.	Štědrý den
25.12.	Slavnost narození Páně, Hod Boží vánoční, 1. svátek vánoční
26.12.	Svátek svatého Štěpána, prvomučedníka, 2. svátek vánoční
29.12.	Svátek svaté rodiny - Ježíše, Marie a Josefa
31.12.	Svátek svatého Silvestra – konec občanského roku 2024 <i>A.H.</i>

ROZPIS BOHOSLUŽEB V BOHDANČI, TŘEBĚTÍNĚ A MICHALOVICÍCH

nepravidelně, občasně – neděle, svátky, od 8.00

Informační letáček Bohdanče a okolí

články a příspěvky vítány

vychází nepravidelně, 4x do roka, za drobné chyby se omlouváme

Redakční rada: Bc. Anna Holubová, Jaromír Vlček a další externí dopisovatelé
příspěvků a článků

Kontakt: aniholubova@seznam.cz

uzávěrka tohoto čísla byla 20. listopadu 2024